

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 3188

Warszawa, 28 kwietnia 2023 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o podatku rolnym oraz ustawy o związkach zawodowych rolników indywidualnych.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Jarosława Sachajkę.

(-) Waldemar Andzel; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Krzysztof Czarnecki; (-) Witold Czarnecki; (-) Zbigniew Dolata; (-) Barbara Dziuk; (-) Michał Jach; (-) Fryderyk Kapinos; (-) Paweł Kukiz; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Anna Milczanowska; (-) Jan Mosiński; (-) Anna Paluch; (-) Teresa Pamuła; (-) Marcin Porzucek; (-) Jarosław Sachajko; (-) Marek Suski; (-) Włodzimierz Tomaszewski; (-) Jan Warzecha; (-) Tomasz Zieliński; (-) Stanisław Żuk.

U S T A W A

z dnia.....

o zmianie ustawy o podatku rolnym oraz ustawy o związkach zawodowych rolników indywidualnych

Art. 1. W ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333) po art. 6c dodaje się art. 6d i art. 6e w brzmieniu:

„Art. 6d. 1. Właściwy organ podatkowy na wniosek podatnika podatku rolnego, będącego osobą fizyczną, przekazuje kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% należnego podatku rolnego na rzecz wybranego przez tego podatnika związku zawodowego rolników indywidualnych uprawnionego do otrzymania tej kwoty na podstawie art. 8b ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 99), zwanego dalej „podmiotem uprawnionym”.

2. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, podaje się, na rzecz jakiego podmiotu uprawnionego ma być przekazana kwota 1,5% należnego podatku rolnego, wskazując numer wpisu podmiotu uprawnionego w Krajowym Rejestrze Sądowym.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1:

- 1) sporządza się według ustalonego wzoru i składa się w terminie do dnia 15 marca danego roku podatkowego;
- 2) może być złożony za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

4. Poświadczenie przez organ podatkowy złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, za pomocą środków komunikacji elektronicznej odbywa się zgodnie z przepisami o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, oraz szczegółowy zakres zawartych w nim danych niezbędnych do przekazania podmiotowi uprawnionemu 1,5% należnego podatku rolnego, mając na względzie umożliwienie identyfikacji podatnika i właściwego organu podatkowego, do którego jest składany ten wniosek, oraz poprawne przekazanie kwoty 1,5% należnego podatku rolnego.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób przekazywania wniosku, o którym mowa w ust. 1, za pomocą środków komunikacji elektronicznej,
 - 2) rodzaje podpisu elektronicznego, którym powinien zostać opatrzony wniosek, o którym mowa w ust. 1
- uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa, wiarygodności i niezaprzeczalności danych zawartych w tym wniosku oraz potrzebę ochrony tych danych przed nieuprawnionym dostępem.

Art. 6e. 1. Kwotę, o której mowa w art. 6d ust. 1, właściwy organ podatkowy przekazuje w terminie 30 dni od dnia zapłaty podatku rolnego, z tym że tę kwotę pomniejsza się o koszty przelewu bankowego.

2. Jeżeli kwota, o której mowa w art. 6d ust. 1, nie zostanie przekazana podmiotowi uprawnionemu w terminie, o którym mowa w ust. 1, przysługują mu odsetki ustawowe.

Art. 2. W ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 99) po art. 8a dodaje się art. 8b i art. 8c w brzmieniu:

„Art. 8b. 1. Podatnik podatku rolnego, będący osobą fizyczną, może przekazać 1,5% podatku rolnego obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz związku zawodowego rolników indywidualnych wybranego przez siebie spośród związków zawodowych rolników indywidualnych umieszczonych na liście, o której mowa w art. 8c ust. 1, jeżeli ten związek spełnia następujące warunki:

- 1) został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego co najmniej 5 lat przed dniem 1 stycznia danego roku podatkowego;
- 2) ma na dzień 1 stycznia danego roku podatkowego struktury organizacyjne co najmniej w 10 województwach i co najmniej w 3 powiatach w każdym z tych województw, a liczba członków tego związku w każdym z powiatów wynosi co najmniej 30.

2. Otrzymane przez związki zawodowe rolników indywidualnych środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku rolnego mogą być wykorzystane wyłącznie na działalność statutową tych związków.

3. Do gospodarki środkami, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.¹).

Art. 8c. 1. Minister właściwy do spraw rolnictwa sporządza co roku listę związków zawodowych rolników indywidualnych spełniających warunki określone w art. 8b ust. 1, zwaną dalej „listą”, i umieszcza ją na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra w terminie do ostatniego dnia lutego danego roku podatkowego.

2. Wpisu związku zawodowego rolników indywidualnych na listę dokonuje się na wniosek danego związku złożony do ministra właściwego do spraw rolnictwa w terminie do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok podatkowy.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) nazwę związku, o którym mowa w ust. 1, i jego siedzibę;
- 2) numer wpisu związku, o którym mowa w ust. 1, w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 3) numer rachunku bankowego związku, o którym mowa w ust. 1, albo rachunku tego związku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej;
- 4) podpis osoby albo osób uprawnionych do reprezentowania związku, o którym mowa w ust. 1.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie warunków określonych w art. 8b ust. 1, w tym co najmniej:

- 1) listę członków związku zawodowego rolników indywidualnych, z podziałem na województwa i powiaty, zawierającą:
 - a) imię i nazwisko oraz numer PESEL osoby będącej członkiem tego związku,
 - b) miejsce zamieszkania osoby będącej członkiem tego związku i jej adres;
- 2) deklaracje członkowskie osób będących członkami związku zawodowego rolników indywidualnych wymienionych na liście, o której mowa w pkt 1, lub inne dokumenty, z których wynika, że dana osoba jest członkiem tego związku.

5. Związek zawodowy rolników indywidualnych jest umieszczany na liście, jeżeli spełnia warunki określone w art. 8b ust. 1.

6. Lista zawiera:

- 1) nazwę związku zawodowego rolników indywidualnych i jego siedzibę;

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1692, 1747, 1079, 1768, 1725, 1964 i 2414 oraz z 2023 r. poz. 412.

- 2) numer wpisu związku zawodowego rolników indywidualnych w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 3) numer rachunku bankowego związku zawodowego rolników indywidualnych albo rachunku tego związku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej.”.

Art. 3. W 2024 r. wniosek o umieszczenie na liście, o której mowa w art. 8c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, składa się w terminie do dnia 20 stycznia 2024 r.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

UZASADNIENIE

I. Cele i potrzeba regulacji.

Celem zmian w ustawie o podatku rolnym oraz w ustawie o związkach zawodowych rolników indywidualnych jest umożliwienie finansowania związków zawodowych rolników indywidualnych, poprzez przekazanie przez podatników podatku rolnego, będących osobami fizycznymi, 1,5% należnego podatku rolnego na rzecz wybranego rolniczego związku zawodowego.

II. Aktualny stan.

Związki zawodowe rolników indywidualnych działają w zakresie ochrony własności gospodarstw, interesów ekonomicznych i socjalnych swoich członków i ich rodzin oraz uczestniczą w działaniach na rzecz rozwoju gospodarczego oraz społecznego wsi i rolnictwa. W zakresie istoty związków zawodowych rolników indywidualnych należy zauważyć, że rolnicze związki zawodowe funkcjonujące na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 99) działają zgodnie z konstytucyjnymi zasadami ustrojowymi Rzeczypospolitej Polskiej, są samorządne, a w szczególności mogą samodzielnie, w sposób zgodny z prawem, kształtować cele i programy swojego działania, uchylać statuty i inne akty wewnętrzne dotyczące działalności związkowej oraz określać struktury organizacyjne, a także są niezależne i nie podlegają nadzorowi lub kontroli ze strony organów administracji państwowej.

Statut związku zawodowego rolników indywidualnych określa nazwę, a ponadto siedzibę, terytorialny i podmiotowy zakres działania oraz cele związku, zasady nabywania i utraty członkostwa, prawa i obowiązki członków, strukturę organizacyjną i władze związku, tryb dokonywania ich wyboru i odwołania, źródła finansowania działalności związku, zasady uchwalania i zmiany statutu oraz sposób rozwiązania związku. Związek zawodowy rolników indywidualnych podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Związek uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego. Przepisy ustawy określają również przypadki, kiedy sąd rejestrowy może odmówić rejestracji związku.

Związki zawodowe rolników indywidualnych mogą m.in. przystępować do ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej. Koszty związane z uczestnictwem

związków zawodowych rolników indywidualnych w tych organizacjach, są dofinansowywane na zasadach określonych w przepisach o izbach rolniczych.

Należy zauważyć, że poza dofinansowaniem kosztów związanych z uczestnictwem związków zawodowych rolników indywidualnych w strukturach ponadnarodowych, działalność statutowa tych organizacji nie jest wspierana ze środków publicznych (mogą sobie one co prawda określić w swoich statutach źródła finansowania, ale są one niezależne od środków publicznych). Jest to obecnie poważny problem dla rolniczych związków zawodowych, szczególnie, że próby oskładkowania członków poszczególnych związków bardzo często się nie udają.

W obecnym stanie prawnym kwestia możliwości finansowania związków zawodowych rolników indywidualnych, poprzez przekazanie przez podatników podatku rolnego, będących osobami fizycznymi, 1,5% należnego podatku rolnego na rzecz wybranego rolniczego związku zawodowego nie była uregulowana, za równo w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 99), jak i w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333).

III. Proponowane zmiany i przewidywane skutki.

1. Zasady przekazywania 1,5% podatku rolnego.

Proponuje się w ustawie o podatku rolnym dodanie art. 6d i 6e. Zaproponowane przepisy regulują w jaki sposób właściwy organ podatkowy przekazuje kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% należnego podatku rolnego na rzecz wybranego przez tego podatnika podatku rolnego związku zawodowego rolników indywidualnych uprawnionego do otrzymania tej kwoty. Będzie to następować na wniosek tego podatnika.

We wniosku, podatnik podatku rolnego, będący osobą fizyczną, podaje na rzecz jakiego podmiotu uprawnionego ma być przekazana kwota 1,5% należnego podatku rolnego, wskazując numer wpisu podmiotu uprawnionego w Krajowym Rejestrze Sądowym. Wniosek sporządza się według ustalonego wzoru i składa się w terminie do dnia 15 marca danego roku podatkowego i może być złożony za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o oraz szczegółowy zakres zawartych w nim danych niezbędnych do przekazania podmiotowi uprawnionemu 1,5% należnego podatku rolnego, mając na

względnie umożliwienie identyfikacji podatnika i właściwego organu podatkowego, do którego jest składany ten wniosek, oraz poprawne przekazanie kwoty 1,5% należnego podatku rolnego.

Kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% należnego podatku rolnego na rzecz wybranego przez podatnika związku zawodowego właściwy organ podatkowy przekazuje w terminie 30 dni od dnia zapłaty podatku rolnego, z tym że tę kwotę pomniejsza się o koszty przelewu bankowego. Jeżeli kwota nie zostanie przekazana podmiotowi uprawnionemu w powyższym terminie, przysługują mu odsetki ustawowe.

2. Dofinansowanie działalności związków zawodowych rolników indywidualnych.

W ustawie o związkach zawodowych rolników indywidualnych proponuje się dodanie art. 8b i 8c. Przepisy te regulują warunki które musi spełnić rolniczy związek zawodowy, aby został wpisany na listę związków na rzecz których może być przekazane 1,5% podatku rolnego. Taki związek musi spełniać następujące warunki:

- 1) został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego co najmniej 5 lat przed dniem 1 stycznia danego roku podatkowego;
- 2) ma na dzień 1 stycznia danego roku podatkowego struktury organizacyjne co najmniej w 10 województwach i co najmniej w 3 powiatach w każdym z tych województw, a liczba członków tego związku w każdym z powiatów wynosi co najmniej 30.

W projektowanych przepisach postawiono także warunek, że otrzymane przez związki zawodowe rolników indywidualnych środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku rolnego mogą być wykorzystane wyłącznie na działalność statutową tych związków. Do gospodarki tymi środkami będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.).

Listę związków zawodowych rolników indywidualnych, spełniających wyżej określone warunki, będzie co roku sporządzał minister właściwy do spraw rolnictwa i umieszczał ją na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra, w terminie do ostatniego dnia lutego danego roku podatkowego.

Wpisu związku zawodowego rolników indywidualnych na tą listę dokonuje się na wniosek danego związku złożony do ministra właściwego do spraw rolnictwa w terminie do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok podatkowy. Przedmiotowy wniosek będzie zawierać:

- 1) nazwę związku i jego siedzibę;

- 2) numer wpisu związku w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 3) numer rachunku bankowego związku, albo rachunku tego związku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej;
- 4) podpis osoby albo osób uprawnionych do reprezentowania związku.

Do przedmiotowego wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie warunków określonych w projektowanych przepisach, w tym co najmniej:

- 1) listę członków związku zawodowego rolników indywidualnych, z podziałem na województwa i powiaty, zawierającą imię i nazwisko oraz numer PESEL osoby będącej członkiem tego związku oraz miejsce zamieszkania osoby będącej członkiem tego związku i jej adres;
- 2) deklaracje członkowskie osób będących członkami związku zawodowego rolników indywidualnych, wymienionych na liście lub inne dokumenty, z których wynika, że dana osoba jest członkiem tego związku.

Związek zawodowy rolników indywidualnych zostanie umieszczony na liście, jeżeli spełnia warunki określone w projektowanych przepisach. Lista ta zawiera:

- 1) nazwę związku zawodowego rolników indywidualnych i jego siedzibę;
- 2) numer wpisu związku zawodowego rolników indywidualnych w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 3) numer rachunku bankowego związku zawodowego rolników indywidualnych albo rachunku tego związku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na który ma być przekazane 1,5% podatku rolnego.

3. Przepisy przejściowe.

Z uwagi na zaproponowane w zmienianych przepisach wejście w życie ustawy z dniem 1 stycznia 2024 r., konieczne było wprowadzenie przepisów przejściowych w zakresie roku 2024. Zaproponowano więc, aby w 2024 r. wniosek o umieszczenie na liście związków sporządzanej przez ministra właściwego ds. rolnictwa, składany był w terminie do dnia 20 stycznia 2024 r.

W 2024 r. lista związków zawodowych uprawnionych do otrzymania środków pochodzących z 1,5% podatku rolnego zostanie umieszczona na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rolnictwa w terminie wynikającym z art. 8c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, a więc w terminie do końca lutego 2024 r., mimo że wnioski o wpis na listę będą składane w terminie do dnia 20 stycznia 2024 r. W związku z przesunięciem

terminu złożenia wniosków w 2024 r. minister właściwy ds. rolnictwa będzie miał mniej czasu na rozpatrzenie tych wniosków oraz sporządzenie listy i jej umieszczenie na stronie internetowej.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

IV. Wpływ na sytuację społeczną i gospodarczą.

W ramach przewidywanych skutków społecznych i gospodarczych można założyć, że uzyskanie przez rolnicze związki zawodowe dodatkowego źródła finansowania spowoduje większą aktywność tych organizacji i większe zainteresowanie rolników, aby przystępować do struktur związkowych. W zakresie skutków finansowych, należy podkreślić że będą one korzystne dla rolniczych związków zawodowych.

V. Wpływ na sektor finansów publicznych.

Projektowana ustawa będzie miała wpływ na sektor finansów publicznych w zakresie budżetów gmin, z uwagi na zmniejszenie dochodów gmin z tytułu tego podatku. W 2021 r. dochody gmin z podatku rolnego wyniosły 1 626 332 000 zł². Na przykładzie roku 2021 projektowany 1,5% odpis podatku rolnego na rzecz związków rolników indywidualnych, mógłby stanowić kwotę w wysokości około 24 394 980 zł. Szacowana wartość uwzględnia wpływ podatku rolnego od wszystkich rodzajów podatników podatku rolnego, a więc osób fizycznych, osób prawnych, jednostek organizacyjnych, w tym spółek, nieposiadających osobowości prawnej. W przypadku uprawnionych do przekazania 1,5% osób fizycznych szacowana wartość 1,5% odpisu podatku rolnego na rzecz związków rolników indywidualnych, może być mniejsza. Dochody gmin z tytułu podatku rolnego za 2022 r. znane będą dopiero w połowie 2023 r., dlatego też obecnie nie jest możliwe oszacowanie kwoty zmniejszenia dochodów gmin na rzecz związków zawodowych rolników indywidualnych.

VI. Założenia podstawowych aktów wykonawczych

W art. 1 projektowanej ustawy przewiduje się zasadę, że akty wykonawcze do ustawy o podatku rolnym wydawał będzie minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji.

² źródło: Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r. (strona: <https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdanie-roczne-za-2021>)

W projektowanych przepisach według założeń przewiduje się, że właściwy organ podatkowy na wniosek podatnika podatku rolnego przekazuje kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1,5% należnego podatku rolnego na rzecz wybranego przez tego podatnika związku zawodowego rolników indywidualnych.

W dodanym art. 6d ust. 5 projektu zawarto upoważnienie do wydania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych rozporządzenia mającego określać wzór tego wniosku. Wniosek ten powinien zawierać w szczególności:

- dane wnioskodawcy imię i nazwisko, numer PESEL oraz miejsce zamieszkania wnioskodawcy,
- dane podmiotu, do którego kierowany jest wniosek, w tym nazwę organu podatkowego,
- dane związku zawodowego rolników indywidualnych, na rzecz którego ma być przekazane 1,5% należnego podatku rolnego, w tym nazwę związku i jego siedzibę oraz numer wpisu związku w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- data i podpis wnioskodawcy.

Natomiast w dodanym art. 6d ust. 6 projektu zawarto upoważnienie do wydania przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji rozporządzenia mającego określać sposób przekazywania tego wniosku, za pomocą środków komunikacji elektronicznej oraz rodzaju podpisu elektronicznego, którym powinien zostać opatrzony ten wniosek.

Zgodnie z art. 14 kpa sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią. Ponadto należy podkreślić, że sprawy mogą być załatwiane z wykorzystaniem usług online udostępnianych przez organy administracji publicznej po uwierzytelnieniu strony lub innego uczestnika postępowania w sposób określony w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2023 r. poz. 57). Z uwagi na delegowanie przygotowania aktów wykonawczych w tej materii przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, zakres doboru środków komunikacji elektronicznej oraz rodzajów podpisu elektronicznego, pozostaje do rozstrzygnięcia przez te organy.

VII. Zgodność z prawem UE.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.